

Küresel risk iřtahi toparlanma eğiliminde

Küresel riskli varlıklara olan talep dün karışık bir tablo çizdi. Gelişmiş ülkelerin genelinde Kasım ayı bileşik ve hizmet satın alma yöneticileri endeksi (PMI) verileri yukarı yönlü revize edildi. ABD’de ISM hizmet endeksi Kasım’da beklentileri aştı ve 51,8’den 52,7’ye yükselerek genişleme bölgesinde kalmayı sürdürdü. Ülkede açık iş pozisyonları sayısı Ekim’de tahminlerin altında gerçekleşerek iş gücü piyasalarındaki soğumaya işaret etti. Avrupa Merkez Bankası’nın (ECB) yayımladığı tüketici beklenti anketine göre tüketicilerin 12 aylık enflasyon beklentisi Ekim’de %4,0’da, 36 aylık beklentisi de %2,5’te sabit kaldı. ECB üyesi Isabel Schnabel enflasyonda görülen kayda değer yavaşlamanın ilave faiz artışı olasılığını masadan kaldırdığını söylerken, faiz indirimlerini konuşmak için erken olduğunun altını çizdi. Kredi derecelendirme kuruluşu Moody’s Çin’in mali, ekonomik ve kurumsal gücüne yönelik aşağı yönlü risklerle, orta vadeli ekonomik büyümenin kalıcı biçimde düşeceğine dair artan riskleri gerekçe göstererek Çin’in not görünümünü durağandan negatife düşürdü. Bu ortamda ABD 10 yıllık tahvil faizi 12 baz puan düşüşle %4,17’ye gerilerken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 11 baz puan gerilemeyle %2,24 seviyesine geldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,8 gerilerken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,1 düşüş gösterdi. Dolar endeksi %0,3 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,3 değer kaybetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,1 gerilerken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %4,6 düşüş gözlemlendi. Altının ons fiyatı günü %0,5 düşüşle kapattı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahi dün ayrışan bir görüntü verdi. TCMB Kasım ayı fiyat gelişmeleri raporu ile reel efektif döviz kuru verilerini açıklarken, Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) gerçekleştirdiği iki tahvil ihracı ile toplamda yaklaşık 38,0 milyar TL borçlandı. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri dün sırasıyla %0,4 ve %0,7 düşüş kaydetti. Ülke risk primi hafif yükselse de, TL cinsi uzun vadeli tahvil faizlerinde düşüş sürdü. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,3 değer kazandı.

Günlük Değişimler

Dolar/TL	28,87 ▼ -0,2%	BİST 100	8.057 ▼ -0,4%
TR 2Y	38,34 ▼ -15 bp	TR 10Y	24,24 ▼ -37 bp
DXY	104,1 ▲ 0,3%	MSCI Dünya	3.023 ▼ -0,1%
Altın (ons, \$)	2.019 ▼ -0,5%	ABD 10Y	4,17 ▼ -12 bp
Brent (varil, \$)	77,2 ▼ -1,1%	Karbon (ton, €)	68,6 ▼ -2,5%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	-0,2%
Dolar/Güney Afrika Randı	0,8%
Dolar Endeksi	0,3%
Dolar/Japon Yeni	0,0%
Dolar/Brezilya Reali	-0,3%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0,3%
İngiliz Sterlini/Dolar	-0,3%
Euro/Dolar	-0,4%
Dolar/Meksika Pesosu	-0,4%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-0,5%
MSCI Avrupa	0,3%
MSCI Kuzey Amerika	-0,1%
MSCI Dünya	-0,1%
MSCI Latin Amerika	-0,4%
MSCI GOÜ Avrupa	-0,5%
MSCI GOÜ	-0,8%
MSCI Asya Pasifik	-1,1%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Ekim	%0,2	-%0,3

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Yeni günde küresel piyasalarda risk iştahı düşen tahvil faizlerinin de etkisiyle bir miktar toparlandı. Çin Merkez Bankası Moody's kararının ardından piyasaları desteklemek amacıyla yuan için günlük referans oranını piyasa beklentilerinin altında belirledi. Bugün küresel tarafta Euro Bölgesi Ekim ayı perakende satış rakamları takip edilecek. Yurtiçinde ise makroekonomik veri akışı sakin.

HMB dün gerçekleştirdiği iki tahvil ihalesi ile toplamda yaklaşık 38,0 milyar TL borçlandı. 4 yıl vadeli TLREF'e endeksli tahvil ihalesinde rekabetçi olmayan teklifler (ROT) dahil toplamda 13,4 milyar TL borçlanmaya gidilirken, ihalede ortalama yıllık bileşik faiz % 35,6 seviyesinde gerçekleşti. 10 yıl vadeli sabit kupon ödemeli tahvil ihracıyla toplamda yaklaşık 24,6 milyar TL borçlanma gerçekleştirilirken, ihalede ortalama yıllık bileşik faiz %26,9 oldu.

TCMB Kasım ayı reel efektif döviz kuru verilerini yayımladı. TCMB hesaplamalarına göre, TL Kasım'da reel olarak %1,7 değer kaybetti. TL'nin gelişmiş ekonomi para birimleri karşısındaki reel değeri %1,9 gerilerken, diğer gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısındaki reel değer kaybı %1,5 olarak gerçekleşti.

TCMB Kasım ayı Fiyat Gelişmeleri raporunda doğal gaz etkisi hariç tutulduğunda tüketici fiyatlarında artışların yavaşladığına dikkat çekti. Kasım'da enerji grubunda mevsimsel koşullara bağlı olarak tüketimin artmasıyla doğal gazda bedelsiz kullanım sınırının (ilk 25 metre küp) aşıldığını ve doğal gaz kaleminden aylık tüketici enflasyonuna 1,01 puan etki geldiğini belirtti. Doğal gazın aylık enflasyon üzerindeki katkısının Aralık ayında zayıflayacağı öngörüsüne yer verdi. Gıda grubunda taze meyve ve sebze fiyatlarının düşüş kaydettiğini, meyve ve sebze dışı gıdada fiyat artışlarının gücünü koruduğunu ekledi. Bununla birlikte, mevsimsellikten arındırılmış verilerle aylık artış oranlarının çekirdek göstergelerde yavaşladığına ve enflasyon ana eğilimindeki yavaşlamanın yayılım endeksi gibi alternatif göstergelerle teyit edildiğine dikkat çekti.

11. Yönetim Kurulunda Kadınlar raporu yayımlandı. Buna göre Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerde kadınların yönetim kurulundaki oranı 2022'deki %17,5'ten 2023'te %17,9'a yükseldi. Bu yıl yönetim kurulunun tamamı erkeklerden oluşan şirketlerin sayısı ise 158'den (%33,3) 179'a (% 34,6) yükseldi. Bu durumda halka arz olan şirketlerde yönetim kurullarında kadınların oranlarının az olmasının etkili olduğu söylenebilir. Son iki yılda halka arz olan şirketlerde bu oran %13,5 ile hem ortalamanın hem de Sermaye Piyasası Kurulu önerisi olan %25'in altında yer alıyor.

2050'ye kadar net sıfır için yüksek karbon yakalama ve depolama patikası, bu teknolojiye bağlılığın daha az olduğu bir patikaya kıyasla 30 trilyon dolar daha maliyetli. Oxford Üniversitesi tarafından yayımlanan araştırmaya göre geçtiğimiz 40 yıllık süreçte karbon yakalama, transfer etme veya depolama süreçlerinin hiçbirinde maliyetlerde hatırı sayılır bir düşüş görülmedi. Oysa güneş, rüzgar ve pil gibi yenilenebilir enerji teknolojilerinde maliyetlerin anlamlı şekilde gerilediğine işaret ediliyor. Bununla beraber araştırmacılar öncelikle net sıfır daha sonra da net negatif emisyonlara ulaşabilmek için karbon yakalama ve depolama teknolojilerine yine de ihtiyaç duyulduğunun altını çiziyor. Bunun için bu teknolojilerin hızlandırılması gerektiğine de dikkat çekiliyor.

Cambridge Econometrics'in yeni raporu, enerji üretiminde karbonsuzlaşmanın ekonomileri gelecekteki petrol fiyat artışlarına önemli ölçüde daha dirençli yapacağını ortaya koyuyor. Analiz, 1970'lerde görülen ölçekte bir petrol ve gaz fiyat şokunun önümüzdeki on yıl içinde meydana gelmesi halinde, 2040 yılına kadar küresel ekonomiden 10 trilyon dolara kadar bir miktarın silineceğini ortaya koyuyor. Bu rakam, yenilenebilir enerji üretiminin 1,5°C sıcaklık hedefleriyle uyumlu olacak şekilde hızlandırılması halinde 6,5 trilyon dolara düşüyor.

Kalkınma Gündemi

COP28'in beşinci gününde gündem enerji, sanayi, adil dönüşüm ve yerli halklar üzerinedi.

COP28 Başkanlığı Afrika'nın temiz ve yenilenebilir enerji potansiyelini ortaya çıkarmaya yönelik 4,5 milyar dolarlık Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) finans girişimini duyurdu. 39 ülke "Hidrojen Niyet Beyanı"nı imzaladı. Böylece hidrojen sertifikasyon programlarının tanınmasını kolaylaştırmak ve hidrojen potansiyelinin dünya genelinde kullanılmasında iş birliğinin önünün açılması amaçlanıyor. 50'den fazla petrol ve doğal gaz şirketi Petrol ve Gaz Dekarbonizasyon Şartı'na (OGDC) bağlılığını açıkladı. OGDC 2030 yılına kadar rutin yakmayı durdurmak ve 2050 yılına kadar net sıfır operasyonuna ulaşmak gibi iddialı hedefler ortaya koyuyor.

Taslak müzakere metinleri açıklanmaya başlanırken bunlarda fosil yakıtlardan çıkışın "düzenli ve adil" olmasına dair bir öneri dikkat çekiyor. Diğer opsiyon ise "fosil yakıtlardan aşamalı olarak çıkışa yönelik çabaların hızlandırılması" olarak değerlendiriliyor. Kömüre dair ifadeler arasında ise "bu 10 yılda hızlı bir şekilde kömürden çıkış" ve "2019 yılı ile karşılaştırıldığında 2030 yılına kadar kömür kullanımının %75 azaltılması" yer alıyor. Bunlara ek olarak Kayıp ve Hasar Fonu'na taahhütlerin 725 milyon dolara ulaştığı açıklandı.

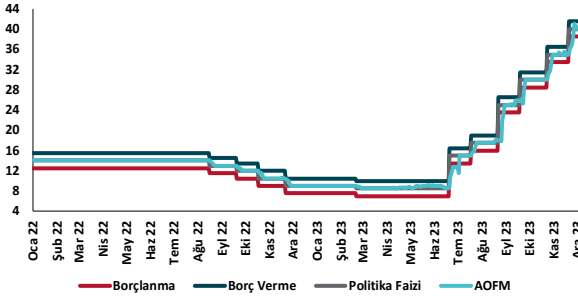
COP Gündemi

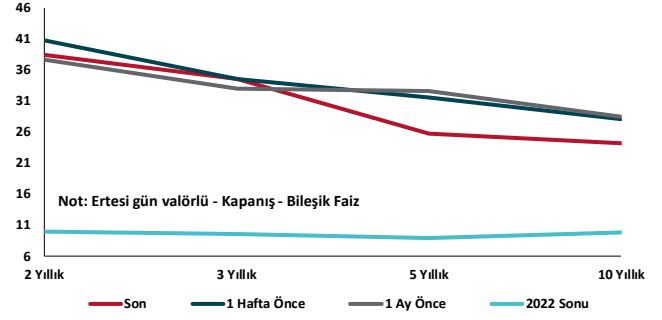
Şirket ve Sektör Haberleri

İslam Kalkınma Bankası (IsDB) Grubu ile Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB) afet bölgesinin desteklenmesi ve gıda sektörünün iyileştirilmesi için 200 milyon dolarlık finansman anlaşması imzaladı.

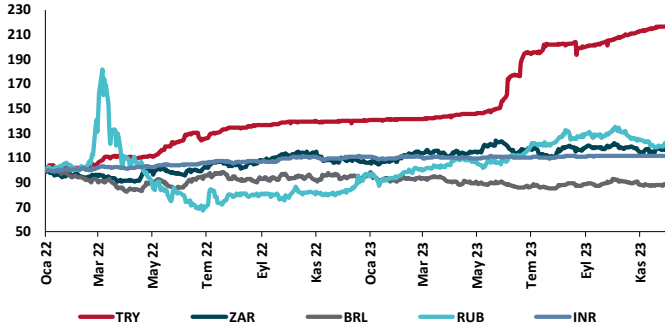
TCMB Faiz Koridoru

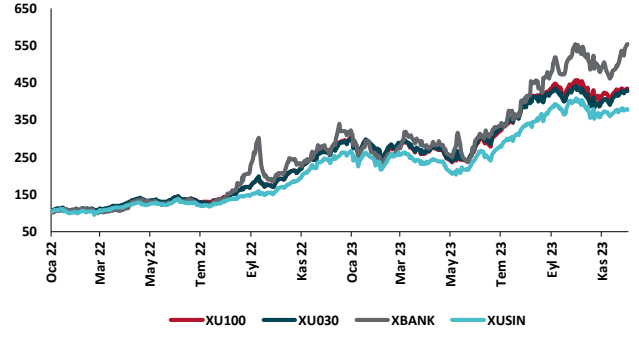
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

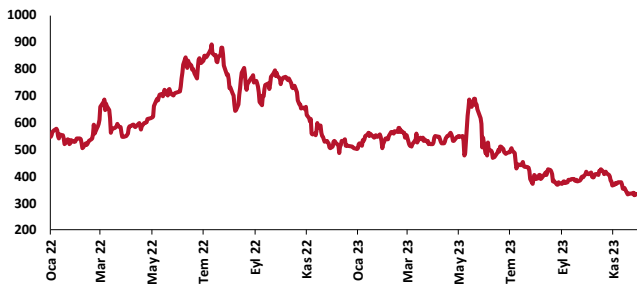
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

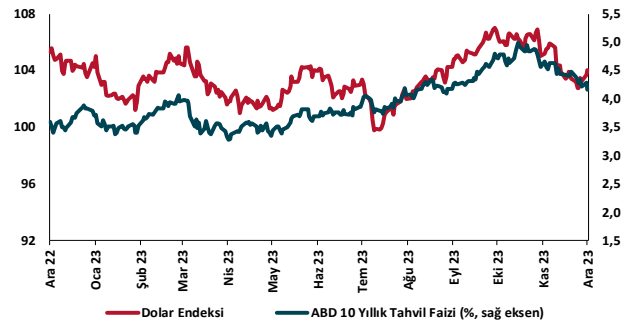
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

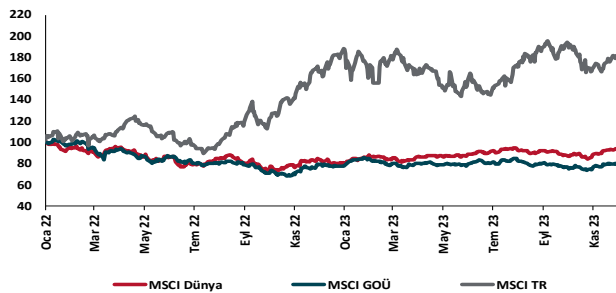
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

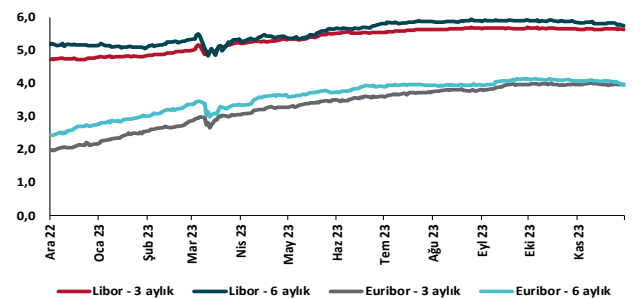
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Göstergeler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.